

KOMPAS

Colofon

Jaargang 12
Nummer 5
Oktober 2020

Werkmateriaal met verwerkingsmogelijkheden voor leidinggevenden en kinderen van -12 kinderclubs.

Redactie

Plony Herweijer, voorzitter
Joline van den Ende, eindredactie
Gert-Jan Eikelboom
Janneke de Jongh
Janita Molenaar
Dicky Qualm-Visser
Nicoline van Wijngaarden-Kersten

Uitgave

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
Postbus 79
3440 AB Woerden
T: (0348) 489948
I: www.jbgg.nl
E: info@jbgg.nl

Van de redactie

Jozef, is het thema van deze kerstkompas. Een man op de achtergrond. Maar ook hij keek uit naar de komst van de Heere Jezus. Ook hij heeft jarenlang in verwachting geleefd op de komst van de Messias. Jozef was een gewone timmerman.

Wat gebeurde er, voor hem onverwacht, veel in het leven van deze jonge man. Hij is net als wij geweest, van zichzelf had hij niks. Toch zien we zijn Godsvreze in heel zijn levenshouding. Wat ging hij liefdevol om met Maria. De Heere werkte dit in zijn hart. Gods Geest doet vandaag dit werk ook nog in harten van kinderen en leidinggevenden. Tot Zijn eer en tot zaligheid van kinderen en volwassenen.

Gezegend kerstfeest gewenst.

Namens de redactie,

Joline van den Ende

verbindt jongeren

De zoon van David

Thema

Toelichting op het thema

De kerstgeschiedenis wordt deze keer verteld vanuit Jozef, de man van Maria. Alleen door de geboorte van de Heere Jezus Christus, krijgt Jozef zijn plaats in de heilsgeschiedenis. Door de grote Zoon van David, mag ook hij zijn plaats hebben in het geslachtsregister van de Heere Jezus als zoon van David. Maar het gaat uiteindelijk niet om de zoon van David met een kleine letter, maar om de Zoon van David met een hoofdletter.

Doel van de vertelling

De kerstboodschap blijft altijd Dezelfde. Ook als in deze schets verteld wordt vanuit de persoon van Jozef. Het blijft gaan om het Vleesgeworden Woord. Om de Zaligmaker, die gekomen is om Zijn volk te verlossen van hun zonden. Door deze vertelling willen we de kinderen laten zien dat God daar mensen voor gebruikt, die wij nooit uit zouden kiezen. Gods belofte wordt vervuld. Op Zijn tijd en op Zijn wijze.

Introductie van het thema voor de kinderen:

a. Stel de kinderen de vraag: 'Aan welke personen denk je als je aan het Kerstfeest denkt?'
Mogelijke antwoorden: de Heere Jezus, Maria, Jozef, Simeon, Anna, de herders, de wijzen, Herodes, Elizabeth, Zacharias
Deze personen/namen laten opschrijven of zelf op een bord/papier opschrijven zodat iedereen de namen kan zien.

b. Stel de volgende vraag: 'Van welke personen/namen staat er niet zo veel beschreven in de Bijbel. Van wie weten we eigenlijk niet zo veel?'

Mogelijke antwoorden: Jozef, Anna, Zacharias...

Vraag dan aan de kinderen wat ze, van de gegeven namen bij vraag 2, wél van die persoon weten.

Vertel daarna dat we gaan luisteren naar een verhaal over Jozef, die als vader voor de Heere Jezus mag gaan zorgen. Laat evt. opzoeken wat er over Jozef geschreven staat in Mattheüs 1: 16 en 18-25.

Daarna kun je samen tot de conclusie komen dat Jozef wel een belangrijke plaats in de geschiedenis van de geboorte van de Heere Jezus heeft. Niet omdat hij die plaats zelf heeft gekozen of omdat hij zichzelf zo belangrijk vond, maar omdat de Heere hem die plaats gaf.

Nog een mogelijke introductie (voor +12; zie achtergrondinformatie)

Het geslachtsregister uit Lukas en Mattheüs naast elkaar 'leggen'. Lukas 3:23 en Mattheüs 6-16. Daaruit kun je zien dat je Heere Jezus uit het geslacht van koning David komt en dan kun je uitleggen waarom de Heere Jezus de Zoon van David wordt genoemd.

Zingen en lezen

Zingen

Zie kerstprogramma

Lezen

Mattheüs 1 :16-25

Kerntekst: Mattheüs 1 : 20b en 21

Jozef, gij zone Davids, wees niet bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen; want Hetgeen in haar ontvangen is, Dat is uit de Heilige Geest. En zij zal een Zoon baren, en gij zult Zijn Naam heten JEZUS; want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden.

Vertelling

De dag is voorbij. Het werk voor vandaag is weer gedaan. Nog even wat gereedschap opruimen en dan is het weer netjes in zijn werkplaats. Jozef kijkt in het rond. Hij was er vandaag weer niet met zijn gedachten bij. Telkens dwaalden zijn gedachten af. Er is ook zoveel wat hij niet begrijpt. Zijn toekomstdromen zijn in duigen gevallen. Hij zou binnenkort met Maria, zijn verloofde trouwen, maar nu... nee... alles is zo onwettelijk. Het kan niet meer. Diep bedroefd kijkt hij nogmaals zijn werkplaats rond. Alles is aan kant. Het is een eenvoudige werkplaats. Iedere dag moet hij hard werken voor zijn brood, maar dat vindt hij niet erg. Nee, rijk is hij niet. De rijkdom van zijn voorgelacht is vergaan. Lang geleden was zijn familie rijk en belangrijk. Namen van koningen komen zelfs in zijn familie voor. Maar nu? Wie weet in zijn omgeving nog dat hij uit het geslacht van koning David komt? In Jeruzalem, de stad van zijn voorvader David, zijn de Romeinen de baas. Een Romeinse keizer heerst over het land. Hij heeft de goddeloze koning Herodes over het land aangesteld. Wat is er nog te zien van de glorie van de koningen van Juda? Ook aan Jozef is het niet meer te zien dat hij van koninklijke afkomst is. Maar, al is hij dan maar een gewone timmerman uit het verachte Nazareth, toch is hij rijk. Hij draagt dan wel geen kroon van goud, maar hij is wel gekroond met de liefde van de Heere. Van het geslacht van koning David is dan misschien niet veel meer over, maar de God van zijn geslacht leeft nog steeds. Dat weet Jozef zeker. David wist bij Wie Hij met al zijn zonden en zorgen terecht kon en daarvan weet Jozef ook. David hoopte op de komende Messias, Jozef doet dat ook. De Heere is zijn Koning. Dat is de blijdschap van zijn leven. Hij mag de Heere dienen. En wat is hij dankbaar dat hij Maria heeft gevonden. Ook zij heeft de Heere lief en samen willen ze de Heere dienen. Ook zij is uit het geslacht van koning David. Hij kan haar geen rijkdom en eer geven, maar hij zal haar al zijn liefde geven Maar ... nee, hij zal niet met haar kunnen trouwen. En weer voelt hij zich zo intens bedroefd. Hij moet nadenken. Heel goed nadenken wat hij nu moet doen.

Een paar dagen geleden is Maria weer in Nazareth gekomen. Ze is drie maanden bij haar nicht Elisabeth geweest. Wat was hij blij dat ze weer terug was. Maar het is zo anders geworden. Het is niet meer zoals drie maanden terug. Er is iets met Maria gebeurd. Eerst begreep hij het niet, maar nu weet hij het. Maria is zwanger. Ze verwacht een kind. En zij zijn nog niet getrouwd. Het is niet hún kindje. Hij zal niet de vader van dat kindje zijn. Veel vragen heeft hij. Hij begrijpt er niets meer van. Heeft Maria hem dan bedrogen en in de steek gelaten? Heeft ze een andere man? Maar hoe kan dat? Ze keken toch allebei uit naar de bruiloft? Ze wilden toch zo graag samen de Heere dienen? Jozef komt er niet uit. Een diep verdriet vervult zijn hart. Hij houdt van Maria. Maar Maria houdt blijkbaar meer van een andere man. Jozef en Maria zijn al verloofd. En voor verloofd of getrouwd zijn, gelden in Israël dezelfde wetten. Jozef weet, dat hij volgens de wet van de Heere nu Maria moet verlaten. Ook zou hij eigenlijk naar de oudsten, de rechters van de stad, moeten gaan om te vertellen dat Maria zwanger is. Ze zal dan door de rechters veroordeeld worden. Ze zal bespot en veracht worden. Als Jozef daaraan denkt, wordt zijn verdriet alleen maar groter. Moet hij Maria laten veroordelen? Nee, dat mag niet gebeuren. Maar met haar trouwen, kan hij ook niet. Als zij van een andere man houdt, die de vader van het kindje zal zijn, dan zegt de wet van Mozes, dat hij bij haar weg moet gaan. En Jozef is een rechtvaardig man. Hij wil leven naar de wetten van de Heere. Maar wat is dat moeilijk! Er komt een gedachte in hem op. Hij wil er niet aan denken, maar het moet! Hij zal haar verlaten. Hij zal niet naar de rechters gaan. Hij wil haar niet aangeven en zeggen dat ze zwanger is. Hij zal bij haar weggaan. Dan zal het lijken alsof hij zich onttrekt aan zijn taak en bij haar is weggelopen. Dan krijgt Maria in ieder geval niet de schuld. Ja, dat zal hij doen. Er zit niets anders op.

Het is stil in het huis van Jozef.

Het is nacht. Jozef slaapt. Maar in die nacht droomt Jozef. De Heere weet wat Jozef bedacht heeft. Hij weet alles. Hij weet dat hij van plan is om Maria te verlaten. Maar Gods plannen zijn anders. Jozef moet bij Maria blijven. Hij moet met haar trouwen. Door een engel maakt de Heere Zijn plan aan Jozef bekend. De engel spreekt: "Jozef, gij zoon van David, wees niet bevreesd om Maria tot uw vrouw te nemen. Zij zal inderdaad een Kindje krijgen. Maar dat ze een andere man liefheeft, is niet waar, Jozef. Het Kindje Dat Maria bij zich draagt, is ontvangen van de Heilige Geest. God Zelf is de Vader van dat Kindje. De Zoon Die Maria zal krijgen, is de beloofde Messias, de Zaligmaker! Jozef, luister goed; "Jij moet met Maria trouwen en jij mag Zijn vader zijn. En jij moet Hem de Naam JEZUS geven, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden."

Vol verwondering luistert Jozef. Wordt Maria de moeder van de langverwachte Messias? De moeder van de grote Davidszoon? Hij kan het niet bevatten. Wat een groot wonder! Hij was van plan bij haar weg te gaan. Maar hij moet Maria tot vrouw nemen. Dat zei de engel. En hij mag dat Heilige, dat Kindje wat Maria nu bij zich draagt, de Naam Jezus geven. Jezus, dat is Zaligmaker! Hij zal verlossen van de schuld en straf, ja van alle zonden. Wat een genade! En hij, Jozef, mag als vader voor dit Kind zorgen. God is het geslacht van koning David dus niet vergeten! Hij vervult Zijn beloften. Blijdschap vervult zijn hart. God Zelf heeft zijn verdriet veranderd in een onbegrijpelijk geluk! De engel noemde hem 'Gij zoon van David' en nu mag hij voor de Grote, de Enige Zoon van David gaan zorgen. Samen met Maria. Wat is de Heere goed! Hij zal doen wat de engel gezegd heeft. Natuurlijk wil hij niet anders. Maria heeft hem dus ook niet bedrogen.

Hij zal Maria tot zijn vrouw nemen. Samen zullen ze in blijde verwachting uitkijken naar de komst van dit Kind, de Zoon van God. Wat een onbegrijpelijk groot wonder!

Het is stil in huis in Nazareth. Daar zit Maria. Haar gedachten zijn vol van alles wat er gebeurd is. Ook in haar hart is er verwondering en diepe dankbaarheid. Jozef is bij haar geweest. Samen hebben ze gesproken over het grote wonder. Samen hebben ze God geloofd en gedankt. Dat zij, Maria de moeder van de beloofde Messias mag worden! Wat is de Heere goed.

“Maria!” Ze schrikt op uit haar gedachten. Daar staat Jozef. Zijn gezicht staat somber. “Heb je ‘t al gehoord? De keizer in Rome heeft een nieuwe wet gemaakt. Een wet die voor ons ook geldt. Iedereen moet zijn naam en bezittingen laten beschrijven in de stad of het dorp waar hij vandaan komt. Dan weet de keizer precies wie er allemaal belasting moeten betalen.” Bezorgd kijkt Jozef Maria aan. Begrijpt ze wat dat betekent? Ja, langzaam dringt het tot haar door. “Dus jij moet ook op reis, Jozef! Jij moet dan naar Bethlehem in Judea?” “Ja, dat zal ik inderdaad moeten doen”. Stil denkt Maria na over de woorden die Jozef zojuist gezegd heeft...

Kijk, daar gaan ze. Uit Galilea, naar Judea. Samen hebben ze wat spullen gepakt en zijn gegaan. Het is een lange reis. Maria is ook meegegaan. Ja, Jozef laat haar niet alleen achter. Juist nu ze in verwachting is, zal hij bij haar blijven. Samen zullen ze de wet van de keizer opvolgen. Of is het Gods wet? Zou God er een bedoeling mee hebben? Staat er niet geschreven in de profeet Micha dat de Messias in Bethlehem geboren zal worden? Is dit niet alleen de wet van de keizer, maar de wil, het plan van God? Veel vragen zijn er in hun harten. Maar ze gaan. De Heere zal voor hen zorgen.

Vermoeid komen ze in Bethlehem aan. Vooral Maria heeft rust nodig. Ze zoeken een herberg. Daar willen ze eerst overnachten en uitrusten. Maar wat een teleurstelling. Er is geen plaats voor hen. De herberg is vol. Moeten ze vannacht buiten slapen? Jozef kijkt Maria aan. Geen plaats voor zijn vrouw om uit te rusten. Geen plaats voor het Kindje Dat ze verwacht. Geen plaats voor de Zoon van David, de Messias. Maar ja, wie zou dat ook geloven dat deze jonge vrouw de Zaligmaker verwacht? Wat moeten ze nu? Zijn ze vergeten dat God voor hen zorg? Dat God Zijn plan ten uitvoer brengt? De Heere heeft lang geleden een verbond gemaakt met koning David. Hij zal dat verbond houden. De Zoon van David, de Messias, komt! In de stad van koning David zal Hij geboren worden. Ook al is herberg vol. Ook al verwacht niemand het hier. De Heere zal Zelf plaats maken. Er is nog plaats... in een stal.

Het is stil in de stal. Wie weet dat er twee mensen uit Nazareth zijn gekomen? Wie ziet hen daar? Niemand, alleen God weet ervan. Hij ziet hen. Hij volvoert Zijn raad. Hij doet wat Hij beloofd heeft. Zijn Zoon, de grote Davidszoon, wordt geboren in een stal.

Vol verwondering kijkt Jozef naar het kleine Kindje. “En gij zult Zijn Naam heten JEZUS” zo had de engel tot Jozef gezegd. “Want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden.” Daar ligt Hij. De Zaligmaker. Zijn Zaligmaker. De Koning der Koningen. Zijn geboorteplaats is geen paleis. Zijn troon is een kribbe, een voerbak. Samen met Maria kijkt hij naar Het Kind. Nu begrijpt hij waarom Maria zwanger was. Het was van de Heilige Geest. Nu begrijpen ze ook het plan van de keizer. Nu zien ze de leiding van de Heere. Hij bestuurt alle dingen. Wat had koning David, zijn voorvader naar Hem uitgezien. Wat heeft hij vol verlangen over Hem, dit Kind gezongen. En nu mag hij, Jozef, voor Hem zorgen. Samen met Maria. Jozef ziet een klein Kind, maar hij ziet meer. Dit Kind is Koning. Nog veel groter en heerlijker dan koning David. Eerbied vervult zijn hart.

Daar staat de timmerman bij de kribbe. Twee zonen van David. De één zondig. De Ander Heilig en Volmaakt. De één verdient straf. De Ander zal de straf willen dragen. De één de dood verdiend door zijn zonden. De Ander zal onschuldig de dood ingaan. De één arm. De Ander zo rijk. Als je dat wonder probeert te begrijpen, staat je verstand stil. Dan begrijp je iets van de stilte in de stal.

Het is stil in Bethlehem. Jozef en Maria slapen. Ze wonen nu al weer een tijdje in een huis in Bethlehem. Maar ze weten niet van het gevaar wat dreigt. Ze weten niet van de boosheid van koning Herodes en van de vijandschap tegen hun Kind Jezus. Maar God waakt. Hij waakt over Zijn kinderen. Hij waakt over Zijn Zoon. Weer droomt Jozef. Weer spreekt de engel van de Heere tot hem: “Sta op en neem tot u het Kindeken en Zijn moeder en vlucht naar Egypte en blijf aldaar, totdat ik het u zeggen zal; want Herodes zal het Kind zoeken om Hetzelve te doden.” Jozef wordt wakker. Langzaam dringt het tot hem door wat de engel heeft gezegd. Hij moet vluchten! Zo snel mogelijk! Er dreigt gevaar. Sta op! heeft de engel gezegd. Jozef staat op. “Maria, wordt wakker!” Het Kind is in gevaar! We moeten weg!” Maria schrikt wakker. “Wat is er, Jozef? Waarom ben je opgestaan?” “Er is gevaar, Maria! De engel van de Heere heeft weer tot mij gesproken in een droom. Hij heeft gezegd dat we moeten vluchten. Koning Herodes zoekt Jezus. Hij wil Hem doden.” “Maar waar moeten we dan naar toe, Jozef? Waar zullen we veilig zijn voor koning Herodes?” “Dat heeft de engel ook tegen me gezegd. We moeten naar Egypte. Daar heeft Herodes geen macht. Daar zal hij ons Kind niet kunnen doden. Kom, Maria. We moeten gaan!”

Het is nog stil en donker als Jozef en Maria door de straten van Bethlehem gaan. Op hun armen het Kindje Jezus. Ze moeten weg uit het land Israël. Nu al moet de Heere Jezus vluchten. Nu al willen ze Hem doden.

Maar God Zelf waakt over Zijn Zoon. Hij zal ook voor Jozef en Maria zorgen. Herodes lijkt heel machtig, maar God zal laten zien dat Zijn plannen hoger zijn. Dat Zijn Raad zal bestaan van nu tot in der eeuwigheid.

Soldaten van Herodes verbreken de stilte... Ze voeren het plan van hun koning uit. Vreselijk is het wat ze doen! Alle kinderen van Bethlehem onder de twee jaar moeten worden vermoord. Ja, want één van hen moet de Koning der Joden zijn! Als alle kinderen van Bethlehem gedood zullen worden, is Hij daar ook bij. Herodes zal zorgen dat er geen Zoon van David ooit nog koning zal worden. Hij zal Hem doden. Dan is hij tevreden. Wreed worden kinderen uit de armen van hun moeders gerukt. Terwijl de moeders huilen en een onbeschrijfelijk verdriet door de straten van Bethlehem gaat, zijn Jozef en Maria al op weg naar Egypte. Het Kind in hun armen. Wat een wonder. God zorgt. Hij waakt over Zijn eigen Zoon.

Veilig komen ze in Egypte aan. "Hier zijn we veilig, Maria. Hier zal het zwaard van Herodes niet kunnen komen. Hier is ons Kind, hier is Jezus veilig. De engel heeft het gezegd: 'Deze zal groot zijn, en God de Heere zal Hem de troon van Zijn vader David geven.'

Het is stil in het huis in Egypte. Iedereen slaapt. Jozef, Maria en Het Kindje Jezus. Maar dan komt voor de derde keer de engel van de Heere tot Jozef. "Sta op, Jozef, je kunt terug naar het land Israël gaan. Koning Herodes is gestorven. Neem het Kind en Zijn moeder mee. Het is veilig." Jozef is wakker geworden. Nu is er geen schrik. Nu is er geen verdriet. Nu is er blijdschap als hij Maria wakker maakt. "Maria, kom, sta op. De engel van de Heere heeft weer tot me gesproken in een droom. We mogen naar huis! Herodes is gestorven. We hoeven niet meer bang te zijn dat hij zal proberen Jezus te doden."

Wat een vreugde. Weer wordt alles klaargemaakt voor de reis. Maar nu mag Jozef zonder zorgen op weg. Al weet hij nog niet precies waar hij heen zal gaan. Naar welke plaats moet hij? Naar Bethlehem? Hij weet het niet, maar één ding weet hij zeker: God in de hemel zorgt voor Zijn Kind. En hij, Jozef, mag ook voor Hem zorgen. Wat een blijdschap voelt hij nu. Daar gaan ze. God wijst Zelf de weg. Want als Jozef in het land Israël komt, maakt de Heere hem bekend dat hij niet naar Judea, maar naar Galilea moet gaan. Ze gaan dus niet naar Bethlehem, maar ze gaan in Nazareth wonen.

Het is stil in de werkplaats. Jozef kijkt rond. Wat is er veel gebeurd. Hoor, daar klinkt een kinderstemmetje. Het is de stem van Jezus. Elke dag is daar nog die verwondering als Jozef naar Hém kijken mag. Vaak gaan zijn gedachten terug naar die nacht toen de engel tot hem sprak: "Jozef, gij zoon van David, wees niet bevreesd Maria uw vrouw tot u te nemen. Zij zal een Zoon baren en gij zult Zijn Naam heten JEZUS, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden."

Deze boodschap is vervuld. JEZUS is geboren. Hij is Dé Zoon van David. En hij, Jozef mag voor Hem zorgen, zolang Hij bij hen is. Maar eigenlijk is het andersom. Want Jozef weet het: JEZUS zorgt voor mij. Hij is mijn Koning! Hij kwam om ook mij zalig te maken van mijn zonden. Eeuwig wonder!

Achtergrondinformatie bij het Bijbelgedeelte

Jozef

In de hele geschiedenis rond de geboorte van de Heere Jezus is de persoon Jozef een stille figuur. Hij blijft op de achtergrond, maar hij heeft wel een heel duidelijke functie in Gods heilsplan. Een aantal dingen wordt van hem vermeld:

a. Zijn voorgeslacht

Jozefs naam komt voor in de twee geslachtsregisters van de Heere Jezus, in Mattheüs 1:16 en in Lukas 3:23. Er zit echter een duidelijk verschil in deze twee geslachtsregisters. In Lukas 3:23 wordt Jozef de zoon van Heli genoemd. De kanttekeningen zeggen daarover dat Jozef zo genoemd wordt, omdat hij Maria, de dochter van Heli, tot vrouw heeft genomen. Het geslachtsregister in Lukas loopt dan verder via Maria. Voor de Joden is het echter gebruikelijker dat het geslachtsregister via de mannelijke lijn loopt. In beide registers wordt duidelijk dat Jozef niet de natuurlijke vader van de Heere Jezus is. Mattheüs geeft echter wel de geslachtslijn van Jozef weer. Dit is, zo wordt verklaard, om duidelijk te maken dat de Heere Jezus voor de wet als zoon van Maria's man, Jozef, werd beschouwd en behandeld.

Jozef is, als Christus geboren wordt, de vertegenwoordiger van Abrahams zaad en van Davids huis. Hij is de man van Maria die de Heere Jezus dus naar menselijke berekening 'had moeten' gewinnen. Maar op het beslissende ogenblik wordt Jozef, en tegelijk dus ook het zaad van Abraham en het huis van David, uitgeschakeld. Die kunnen de Messias niet voortbrengen. Christus moet aan Abraham en David 'gegeven worden', buiten de natuurlijke medewerking van Davids geslacht om. Jozefs stamboom is dus wel degelijk bedoeld als Jezus' stamboom. Maar Jezus' inplanting in en aansluiting aan Davids geslachtslijn, brengt niet Jozef, maar God Zelf tot stand. Het geslacht van David krijgt pas zijn rijke volheid met de geboorte van de Heere Jezus. Alleen vanwege Hem heeft dit geslacht zo'n grote betekenis. Daarom wordt Jozef 'Davids zoon' genoemd.

b. Hij was rechtvaardig

In Mattheüs 1:19 wordt Jozef rechtvaardig genoemd. Hij was Godvrezend en wetsgetrouw. Dit wordt hier genoemd omdat hij als wetsgetrouw Israëliet Maria niet tot zijn vrouw durfde te nemen. Naar de wet van Mozes was het verboden met een vrouw te trouwen die geen maagd meer was, behalve met een weduwe. Jozef dacht, voordat de engel tot hem sprak, dat Maria haar maagdelijkheid kwijt was. Het 'rechtvaardig zijn' van Jozef blijkt niet alleen uit deze tekst. We zien zijn godsvreze in heel zijn levenshouding. Ook in zijn gehoorzaamheid, tot vier keer toe, aan het woord van de Heere. En wat een eerbied voor het door God gewerkte wonder straalt er uit de woorden in Mattheüs 1 vers 25: En bekende haar niet, totdat zij Deze haar eerstgeboren Zoon gebaard had. Jozef eerbiedigde zo de heiligheid van Wat in Maria ontvangen was.

c. Hij was timmerman

In Mattheüs 13:55 wordt er van de Heere Jezus gezegd: Is Deze niet de Zoon van de timmerman? Hieruit weten we dat Jozef timmerman is geweest. Dit handwerk was in Israël niet veracht, maar het duidde niet op grote welstand. Dat blijkt ook uit het offer dat Jozef en Maria brengen, veertig dagen na de geboorte van de Heere Jezus. Ze brengen dan het offer van de armen: twee duiven. In Markus 6:3 wordt Jezus Zelf ook timmerman genoemd. Dit duidt er naar alle waarschijnlijkheid op dat Jezus dit vak van Jozef heeft geleerd.

d. Hij woonde in Nazareth

Uit Lukas 2:4 blijkt dat Jozef in Nazareth woont. Er staat: 'Jozef ging ook op van Galilea, uit de stad Nazareth'. In Mattheüs 2:23 lezen we dat Jozef zich na de terugkomst uit Egypte weer in Nazareth vestigt. Nazareth was een onbeduidend stadje in het 'Galilea der heidenen.' Als zoon van Jozef wordt Jezus ook 'Nazarener' genoemd.

Dat Jezus, de Zoon van Jozef uit Nazareth wordt genoemd, heeft ook alles te maken met de voorzeggingen van de profeten, dat Jezus veracht en miskend zal zijn.

e. Ondertrouwd met Maria

Er staat in Lukas 2:5 'zijn ondertrouwde vrouw'. Waarschijnlijk is Jozef, naar het bevel van de engel toch vóór de reis naar Bethlehem met Maria getrouwd. Dat er door Lukas dan toch nog gesproken wordt over 'ondertrouwd', is waarschijnlijk om aan te geven dat de zwangerschap van Maria niet het gevolg was van gemeenschap tussen Jozef en Maria. Ze waren wettelijk gehuwd, maar naar onze maatstaven nog slechts verloofd. Naar de wet van Mozes (zie Deuteronomium 22:23 en 24) behoorde de verloofde vrouw reeds toe aan haar toekomstige man. Volgens de kanttekenaren bij Luk 2:5 betekent het ook dat Jozef met Maria leefde alsof zij nog ondertrouwd waren. Zie ook Matth. 1:25: En bekende haar niet totdat zij dezen haar eerstgeboren Zoon gebaard had.

De beschrijving

We werken niet de hele beschrijving uit, want de vertelschets omvat hiervan maar een klein gedeelte. Voor Jozef betekende het dat hij naar Bethlehem moest gaan, omdat hij uit het geslacht van David kwam. Hij neemt Maria mee. Naar alle waarschijnlijkheid hoefde Maria niet mee, maar we zien hier een Jozef die zijn verantwoordelijkheid neemt en Maria, die zwanger was, niet achter wilde laten. Ook hebben Jozef en Maria geweten dat de Schrift zegt dat Davids Zoon, de beloofde Messias uit Bethlehem moest komen (zie de lofzang van Maria). Het zou goed kunnen dat ze in het bevel van keizer Augustus Gods hand hebben gezien en daarom ook samen naar Bethlehem zijn gereisd. Hoe dan ook, het bevel van de keizer wordt door de Heere ingeschakeld in Zijn heilsplan.

Egypte

Op bevel van de engel vluchten Jozef en Maria naar Egypte. De geschenken van de Wijzen uit het Oosten hebben gediend om in deze periode in hun onderhoud te kunnen voorzien. In Egypte woonden veel Joden. Het verblijf in Egypte was ook voorzegd. In Hosea 11:1 staat: Als Israël een kind was, toen heb ik hem liefgehad, en ik heb Mijn Zoon uit Egypte geroepen. Dit is niet alleen van toepassing op de verlossing van de Israëlieten uit Egypte, maar het is ook van toepassing op de Heere Jezus. Door Israëls verblijf in Egypte werd afgeschaduwd dat eenmaal ook Christus in dat land wonen zou. Hosea's woord sloeg op het verleden, maar werd ook vervuld in Christus. Het dienend Israël in Egypte kon niemand vrijmaken van de dienstbaarheid. Maar als Christus uit Egypte geroepen wordt, dan is Hij de Vrijmaker van de Egyptische slavernij. Alleen in Zijn uitgang uit Egypte wordt de uitgang van Zijn volk mogelijk. Zo komt er een heerlijk licht over de aanhaling van Hosea's woorden in Mattheüs. Waarschijnlijk heeft het verblijf in Egypte niet zo lang geduurd en is Herodes al vrij snel gestorven.

De kindermoeder in Bethlehem

Zoals de Joden weenden toen zij vanuit Israël weggevoerd werden in ballingschap naar Babel, zo wenen nu de moeders in Bethlehem en omstreken over hun vermoorde kinderen. Mattheus herhaalt wat Jeremia zei: Zo zegt de HEERE; er is een stem gehoord in Rama, een klage, een zeer bitter gewezen; Rachel weent

over haar kinderen; zij weigert zich te laten troosten over haar kinderen, omdat zij niet zijn. (Jeremia 31:15) Hiermee doelt Jeremia ook op Rachel, die eens in deze streek stervend haar kind dat zij baarde 'Ben-oni' noemde, wat 'zoon van mijn smart' betekent.

Belijdenisgeschriften

Heidelbergse Catechismus

Zondag 11 vraag en antwoord 29

De Zoon van God wordt Jezus, dat is Zaligmaker genoemd omdat Hij de Enige is Die ons zalig kan maken.

Zondag 14 vraag en antwoord 35

Jezus is ontvangen van de Heiligen Geest en ontvangen uit de maagd Maria. Hij is ons in alles gelijk, behalve de zonde.

Zie ook artikel 18 van de Nederlandse geloofsbelijdenis.